

***SAUSZEMES TRANSPORTLĪDZEKĻU
ĪPAŠNIEKU CIVILTIESISKĀS ATBILDĪBAS
OBLIGĀTĀ APDROŠINĀŠANA***

2007.GADA 3 MĒNEŠU REZULTĀTI

Rīga, 2007.g.

OCTA apdrošināšanas nozares darbības rādītāji 2007.gada 3 mēnešos

Šis pārskats sastādīts, par pamatu ņemot OCTA apdrošināšanas nozares pamatrādītājus 2007.gada 3 mēnešos, sniedzot informāciju par izmaiņām, salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu.

Pārskats tiek sastādīts saskaņā ar Biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs” (turpmāk – LTAB) Informācijas sistēmā esošajiem datiem uz 2007.gada 28.maiju.

Ceļu satiksmes negadījumi

Svarīgs OCTA apdrošināšanas darbības rādītājus ietekmējošs faktors ir ceļu satiksmē notikušie ceļu satiksmes negadījumi. No visiem 2007.gada 3 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās reģistrētajiem ceļu satiksmes negadījumiem **5 864** reģistrēti, noformējot Saskaņoto paziņojumu.

Izvērtējot apdrošināšanas sabiedrībās iesniegtās prasības zaudējumu atlīdzībai, redzams, ka vidēji **57,6%** gadījumu tie ir ceļu satiksmes negadījumi, kas pieteikti, pamatojoties uz Saskaņotajiem paziņojumiem (skat. 1.tabulu), turklāt šim skaitlim ir pieaugoša tendence.

1.tabula

2007. gada 3 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits

Mēnesis	Apdrošināšanas gadījumu skaits ¹	Ar SP reģistrēto CSNg skaits ²	SP īpatsvars kopējā apdrošināšanas gadījumu skaita ³
Janvāris	3 563	2 012	56,5%
Februāris	3 586	1 967	54,9%
Marts	3 031	1 885	62,2%
Kopā	10 180	5 864	57,6%

¹ Ceļu satiksmes negadījumu skaits, kuri reģistrēti apdrošināšanas sabiedrībās un par kuriem ir iesniegti zaudējumu pieteikumi apdrošināšanas sabiedrībās

² Ar saskaņoto paziņojumu reģistrēts ceļu satiksmes negadījumu skaits no kopējā apdrošināšanas sabiedrībās reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaita

³ Ar saskaņoto paziņojumu reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu īpatsvars no kopējā apdrošināšanas sabiedrībās reģistrēto apdrošināšanas gadījumu skaita

Jāatzīmē, ka Ceļu policijā reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits, salīdzinot ar 2006.gada 3 mēnešu datiem, ir **palielinājies** par **14,3%**. Savukārt, iepriekšējos periodos šim rādītājam tika novērota izteikta tendence samazināties.

Uz Saskaņoto paziņojumu pamata reģistrēto ceļu satiksmes negadījumu skaits apdrošināšanas sabiedrībās ir pieaudzis **1,2 reizes** (5 864 - salīdzinot ar 4 827 2006.gada 3 mēnešos). Tas skaidrojams ar kārtību, ka pēc notikuša ceļu satiksmes negadījuma gadījumos, ja nav cietušo personu un bojāti tikai 2 transportlīdzekļi, pie kam tiem nav radušies tādi bojājumi, kuru dēļ tie nevar vai tiem aizliegts braukt, likumdošana paredz iespēju savstarpēji vienojoties par visiem būtiskiem ceļu satiksmes negadījuma apstākļiem, aizpildīt Saskaņoto paziņojumu, kurš ir jāiesniedz apdrošināšanas sabiedrībā. Pieaugot autovadītāju informētībai par Saskaņoto paziņojumu pielietojamību, tie aizvien vairāk tiek izmantoti ceļu satiksmes negadījumu noformēšanā.

Saskaņā ar LTAB Informācijas sistēmas datiem no 2007.gada 3 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās reģistrētajiem 10 180 apdrošināšanas gadījumiem 9 819 apdrošināšanas gadījumi ir

reģistrēti Latvijā (t.sk. 5 975 ir reģistrēti Rīgā, kas sastāda 60,9% no reģistrētajiem Latvijā), savukārt ārvalstīs reģistrēti 361 apdrošināšanas gadījumi, kas sastāda 3,5% no visiem reģistrētajiem gadījumiem. Valstis, kurās reģistrēts vislielākais apdrošināšanas gadījumu skaits ir Vācija, Polija, Lietuva un Igaunija, attiecīgi gadījumu skaits 92, 63, 52 un 26.

Apdrošināšanas atlīdzību izmaksas

Apdrošināšanas atlīdzības ir rādītājs, kas saistīts un ir atkarīgs no ceļu satiksmē notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem. 2007.gada 3 mēnešos ir tikuši pieņemti **11 832** lēmumi par apdrošināšanas atlīdzības izmaksām par kopējo summu **Ls 6 554 113,92**

Vidējās izmaksas lielums 2006.gada 3 mēnešos sastādīja 455,58 Ls. Attiecīgi 2007.gada 3 mēnešos vidējās izmaksas lielums ir **553,93** Ls, kas ir par **21,6%** vairāk.

Vislielākais lēmumu skaits tika pieņemts par transportlīdzekļu bojājumu un bojāejas zaudējumu atlīdzināšanu, kas kopā sastādīja 92,24% no kopējās atlīdzību summas (skat.2.tabulu).

2.tabula

Pārskats par apdrošināšanas sabiedrību un Garantijas fonda apdrošināšanas atlīdzību sadalījumu pa zaudējumu veidiem

Zaudējumu veids	Atlīdzību summa (Ls)	Īpatsvars, %	Lēmumu skaits	Īpatsvars, %	Vidējā atlīdzība lēmumā (Ls)
Ārstēšanās izmaksas	167 001,71	2,55	264	2,23	632,58
Rehabilitācijas izdevumi	1 107,33	0,02	3	0,03	369,11
Pārejoša darbnespēja personai	16 391,09	0,25	45	0,38	364,25
Pensijas invalīdiem	1 749,53	0,03	10	0,08	174,95
Pensijas apgādājamiem	12 806,54	0,20	37	0,31	346,12
Apbedīšanas izdevumi	14 133,16	0,22	19	0,16	743,85
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar apgādnieka, apgādājamā vai laulātā nāvi	874,71	0,01	6	0,05	145,79
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar cietušās personas fizisku traumu	27 920,36	0,43	24	0,20	1 163,35
Nemateriālie zaudējumi sakarā ar cietušās personas sakropļojumu, invaliditāti	325,00	0,01	6	0,05	54,17
Transportlīdzekļa bojājumi	4 963 749,52	75,73	10 041	84,86	494,35
Transportlīdzekļa bojāeja	1 082 248,02	16,51	757	6,40	1 429,65
Mantas bojājumi, bojāeja	83 352,79	1,27	173	1,46	481,81
Ceļa, ceļa būvju, ēku bojājumi, bojāeja	53 036,88	0,81	95	0,80	558,28
Kaitējums videi	532,48	0,01	2	0,02	266,24
Atlīdzība Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūrai (VOAVA)	128 884,80	1,97	350	2,96	368,24
Kopā	6 554 113,92	100	11 832	100	553,93

Saskaņā ar LTAB Informācijas sistēmas datiem, 2007.gada 3 mēnešos ir tikuši pieņemti **208** lēmumi atlīdzību izmaksām no Garantijas fonda par kopējo summu **Ls 92 833,91**, vidējās izmaksas lielums sastādīja Ls 446,32.

2007.gada 3 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībās tikuši iesniegti kopā, ņemot vērā arī iepriekšējos gados notikušos ceļu satiksmes negadījumus, 15 098 zaudējumu pieteikumi, kas ir par 3 040 jeb 25,2% vairāk nekā 2006.gada 3 mēnešos.

Saistībā ar šiem pieteikumiem 2007.gada 3 mēnešos pieņemti 11 832 lēmumi, par kopējo summu Ls 6 554 113,92, kas ir par Ls 1 917 230,01 jeb **41,3%** vairāk nekā 2006.gada 3 mēnešos. 11 371 lēmumi ir pieņemti par Latvijā notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem par kopējo atlīdzību summu Ls 5 613 823,49, t.sk. par negadījumiem, kas notikuši Rīgā - pieņemti 6668 lēmumi par summu Ls 3 179 942,82. Savukārt, **461** lēmumi ir pieņemti par ārvalstīs

notikušajiem ceļu satiksmes negadījumiem par kopējo atlīdzību summu Ls 940 290,43, kas sastāda **14,3%** no kopējās atlīdzību summas un vidējās atlīdzības lielums – Ls 2 039,68 (salīdzinot tikai Latvijā notikušos ceļu satiksmes negadījumus – vidējās atlīdzības lielums sastāda Ls 493,70).

OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskais rezultāts

OCTA apdrošināšanas nozares darbību kopumā var raksturot ar visu apdrošināšanas sabiedrību peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta kopsavilkumu, kas 2007.gada 3 mēnešos nozarei kopumā ir bijis negatīvs.

2007.gada 3 mēnešos apdrošināšanas sabiedrībām piekritušo atlīdzību prasību neto summa sastāda **Ls 6 623 607** kas ir par **Ls 1 965 972** jeb **42,2%** vairāk nekā 2006.gada 3 mēnešos. Tāpat kā pagājušajā gadā, arī šogad atlīdzību apjomi procentuāli pieaug daudz straujāk nekā parakstītās prēmijas.

Salīdzinot 2007.gada 3 mēnešu rādītājus ar 2006.gada 3 mēnešiem var secināt, ka neskatoties uz to, ka nopelnīto prēmiju apmērs ir paaugstinājies par **26,2%**, piekritušās atlīdzību prasības ir pieaugušas ievērojami straujāk - par **42,2%**.

Aplūkojot apdrošināšanas sabiedrību peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta kopsavilkumu, no aprēķina var izdalīt dažas atsevišķas ieņēmumu un izdevumu pozīcijas, kas raksturo apdrošināšanas sabiedrību un nozares darbību kopumā (sk.3.tabulu).

3.tabula

OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskais rezultāts, salīdzinot 2006. un 2007.gada 3 mēnešus

Rādītājs	2006.gada 3 mēneši	2007.gada 3 mēneši
Nopelnītās prēmijas, Ls	5 751 684	7 257 074
Piekritušās atlīdzību prasības neto, Ls	4 657 635	6 623 607
t.sk. atlīdzību noregulēšanas izdevumi, Ls	277 274	415 173
Neto darbības izdevumi, Ls	2 036 353	2 024 804
Citi tehniskie izdevumi neto, Ls	16 845	12 658
Tehniskais rezultāts	-906 719	-1 209 657

3.tabulā nav attēlotas visas peļņas vai zaudējuma aprēķina tehniskā rezultāta noteikšanas pozīcijas, tikai salīdzināta nopelnīto prēmiju ienākumu daļa ar apdrošināšanas sabiedrību izdevumiem sakarā ar piekritušo apdrošināšanas atlīdzību izmaksām un apdrošināšanas sabiedrību darbības nodrošināšanai nepieciešamajiem izdevumiem.

4.tabula

2007.gada 3 mēnešu OCTA apdrošināšanas nozares peļņas vai zaudējuma aprēķina kopsavilkuma rādītāji

Rādītāji	
Zaudējumu rādītājs*, %	91,3 %
Izdevumu rādītājs*, %	28,1 %
Kombinētais rādītājs, %	119,4 %
*Zaudējumu rādītāju raksturo piekritušo atlīdzību prasību un nopelnīto prēmiju attiecība, savukārt izdevumu rādītājā tiek ietverta izdevumu un nopelnīto prēmiju attiecība. Kombinētais rādītājs ir zaudējumu un izdevumu rādītāju summa.	

Apdrošināšanas sabiedrības OCTA obligātos atskaitījumus atskaita no apdrošināšanas prēmijām normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. 2007.gada 3 mēnešos šie atskaitījumi kopā sastādīja

Ls585 185, t.sk. ceļu satiksmes negadījumu novēršanas un profilakses fondā Ls 222 368,28. Tā kā no 2004.gada 1.maija ievērojami palielinājušies apdrošināšanas sabiedrību atbildības limiti, obligāta prasība ir parakstīto risku pārapirošināšana, kur izdevumi 2006.gada 3 mēnešos sastādīja 11,4% no visu apdrošināšanas prēmiju summas, bet 2007.gada 3 mēnešos jau 22,2%.

Reģistrētie transportlīdzekļi

OCTA apdrošināšanas jomu Latvijas Republikā veido transportlīdzekļi, kas piedalās ceļu satiksmē. Kopā Latvijā uz 2007. gada 31. martu pēc CSDD, VTUA un TTP datiem ir reģistrēti **1224 307** transportlīdzekļi. Salīdzinot ar reģistrēto transportlīdzekļu skaitu uz 01.01.2007, to skaits pieaudzis par **2,3%**. No visiem reģistrētajiem transportlīdzekļiem ikgadējo tehnisko apskati ir izgājuši tikai **53,2%** jeb **651 754** transportlīdzekļi (skat. 5.tabulu).

Pēc LTAB datiem uz 2007. gada 31. martu apdrošināta ir **653 589** transportlīdzekļu īpašnieka civiltiesiskā atbildība, kas sastāda 100,3% no tehniskā kārtībā esošiem – tāad saglabājas tendence, ka ceļu satiksmē piedalās transportlīdzekļi, kuriem nav veikta tehniskā apskate.

Vērtējot apdrošināšanas atlīdzības no Garantijas fonda, kurās pieņemti lēmumi zaudējumu atlīdzībai saistībā ar neapdrošināto transportlīdzekļu izraisītajiem ceļu satiksmes negadījumiem un salīdzinot tās ar kopējo apdrošināšanas atlīdzību skaitu, kā arī salīdzinot transportlīdzekļu skaitu, kuru īpašnieki savu civiltiesisko atbildību ir apdrošinājuši un tehniskā kārtībā esošo transportlīdzekļu skaitu, var izdarīt secinājumus, ka no visiem reģistrētajiem transportlīdzekļiem ceļu satiksmē Latvijā uz 2007. gada 31. martu aktīvi piedalās aptuveni 650 000 – 655 000 transportlīdzekļi, no kuriem, ievērojot augstāk teikto, aptuveni 653 000 gadījumos īpašnieku civiltiesiskā atbildība ir apdrošināta.

5.tabula

Reģistrēto transportlīdzekļu skaits, kuri ir apdrošināti un ir izgājuši tehnisko apskati

Transportlīdzeklis	Reģistrēti skaits	Tehnisko apskašu dati		Apdrošināšanas dati		
		tehniskā kārtībā (TK)	% no reģist.	apdrošināti	% no reģist.	% no TK
Vieglie a/m	843 165	503 201	59,7	507 360	60,2	100,8
Kravas a/m	123 450	60 178	48,7	62 438	50,6	103,8
Autobusi	10 582	4 792	45,3	5 356	50,6	111,8
Automobiļu piekabes	73 076	31 824	43,5	34 622	47,4	108,8
Motocikli, tricikli	38 615	6 083	15,8	3 547	9,2	58,3
Traktori, pašgājēji	97 599	32 917	33,7	28 414	29,1	86,3
Traktoru piekabes	37 148	12 087	32,5	11 215	30,2	92,8
Tramvaji, trolejbusi	672	672	100	637	94,8	94,8
Kopā	1 224 307	651 754	53,2	653 589	53,4	100,3

Sūdzību izskatīšana

Balstoties uz LTAB apkopotajiem datiem par saņemtajām sūdzībām sakarā ar apdrošināšanas sabiedrību pieņemtajiem lēmumiem atlīdzību izmaksu lietās, 2007.gada 3 mēnešos par apdrošināšanas sabiedrību pieņemtajiem lēmumiem un rīcības atbilstību OCTA Likumam kopā saņemtas **50** sūdzības.

Analizējot sūdzības pēc būtības:

- **13** gadījumos atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir pamatots;
- **12** gadījumos atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir nepamatots;
- **25** gadījumos sūdzības iesniedzējiem sniegtas rakstiskas atbildes.

Vērtējot sūdzību skaitu pa gadiem (sk.6.tabulu) ir redzams, ka sūdzību īpatsvars, kuras izskatot atzīts, ka apdrošināšanas sabiedrības lēmums ir nepamatots, ir bijis robežās no **0,1%** līdz **0,2%** no visiem apdrošināšanas gadījumiem. Tas ir salīdzinoši neliels skaits, kas liecina, ka vairumā gadījumu cietušajam nav pamata būt neapmierinātam ar apdrošināšanas sabiedrības pieņemto lēmumu.

Galvenie sūdzību iemesli:

- 1) atteikums apdrošināšanas atlīdzību izmaksai;
- 2) cietušais nav apmierināts ar novērtētā zaudējuma apmēru;
- 3) cietušais pats atzīts par daļēji līdzatbildīgu zaudējumu nodarīšanā;
- 4) cietušais ilgstoši nav saņēmis apdrošināšanas atlīdzību.

6.tabulā ir atspoguļots sūdzību iemeslu īpatsvars kopējā apdrošināšanas gadījumu skaitā.

6.tabula

Pārskats par saņemtajām un izskatītajām sūdzībām

Gads	Apdrošināšanas gadījumi*	Sūdzības, kopā	% no apdr. adij.	t.sk. sūdzības par apdrošināš. sabiedrības lēmumu	% no apdr. gadīj.	no tām apdrošināša-nas sabiedrības lēmums atzīts par nepamatotu	% no apdr. gadīj.	no tām apdrošinā- šanas sabiedrības lēmums atzīts par pamatotu	% no apdr. gadīj.
2005	29 633	187	0,63	106	0,36	56	0,19	50	0,17
2006	36 579	186	0,51	88	0,24	33	0,09	55	0,15
2007, 3 mēneši	11 121	50	0,45	25	0,22	12	0,11	13	0,12
Kopā**	194 640	1 538	0,79	872	0,45	431	0,22	442	0,23

*apdrošināšanas gadījumu skaits, saistībā ar kuriem ir pieņemti lēmumi par zaudējumu atlīdzību

** kopējā summa kopš 1998.gada